

Ученическият спорт – мисия възможна

Каузата подкрепя мениджърът на Националната аматьорска лига по баскетбол Мартин Механджиев, който всяка година влиза в различни училища с екип и баскетболна топка

Патрисия ИВАНОВА

Леброн Джеймс, Стефан Къри или най-големият – Майкъл Джордан? Ако имате възможност, кого бихте поканили в салона на училището да покаже на учениците как се правят дрибъл, „чадър“ или да им разкаже за усилията, които стоят зад залепените плакати в детската стая? Примерът е важен. Децата следят баскетбол на най-високо ниво, гледат мачовете на NBA и това ги мотивира да подражават на кумирите си. А какво правим у нас? Създаваме ли среда за реализация, отглеждаме ли наши примери?

Мартин Механджиев играе баскетбол от 3-годишен. Дядо му е известен български учен. Въпреки че баща му също се отдава на науката, дълги години е един от най-авторитетните баскетболни съдии в България. Отношението към спорта е семейна традиция и като ученик Мартин извежда отбора по баскетбол на столичното 134. СУ „Димчо Дебелянов“ до призови места в престижни състезания. В момента ръководената от него Национална аматьорска лига по баскетбол (НАЛБ) е най-мощната мъжка баскетболна лига у нас. А нейният мениджър е убеден, че тя е социален феномен.

Споделя, че ако му предложат да стане министър на спорта, ще откаже, но откликва на много благотворителни инициативи. В продължение на 6 години организира Софийската ученическа лига по баскетбол. Загрижен за състоянието на ученическият спорт у нас, Мартин Механджиев е един от малцината ентузиаста, заели се да го изправят на крака. Попитате ли го защо, ще отговори лаконично с девиза на своята лига – „От любов към играта!“. Зад краткия отговор обаче се крият години труд, отговорност и желание спортът в България да се развива.

„Благодарим за вашата подкрепа и съпричастност към идеята за развитието на спорта и в частност – на баскетбола, в училище! За неимоверните усилия, които вече толкова дълги години полагате в името на развитието на спорта в училище напълно безкористно!“

Подобни думи вероятно са изказвали и други директори на училища у нас, както и представители на институции. Или поне би трябвало да е така. Защото благодарственото писмо, което директорът на софийското ЧСУ „Британика“ Диляна Божинова изпраща в края на май до Мартин Механджиев, обобщава заслуженото признание. Създадена през 2011 г. да развива и популяризира баскетбола у нас,

Снимки Личен архив

Мартин Механджиев, мениджър на Националната аматьорска лига по баскетбол

НАЛБ се превръща не само в най-мощната мъжка лига в България със сериозна социална и благотворителна дейност, но и в организация, полагаща непрестанни усилия за развитието на ученическият спорт. Със собствен потенциал и без външна подкрепа. Как става това?

„Смело можем да заявим, че НАЛБ няма аналог в Европа – казва мениджърът Мартин Механджиев. – За мен най-голямото ни постижение е, че повярвахме в мечтите си, не се отказвахме и постигнахме всичко, отстоявайки принципите и разбиранията си. Вярвам, че когато правиш нещо с желание и влагаш цялото си сърце, шансът да се запали искрата и у други хора, е много по-голям. Необходимо е обаче да имаш и други качества, за да го постигнеш – капацитет, интелект, познания в областта. Залагам изключително много и на принципността, защото поне при мен това е имало ключово значение в различни насоки. Ако видя, че нещо не се прави както трябва, че просто се отбива номерът или не е по правилата, това ме отблъсква. И обратно – когато се убеди в чистите и коректни подбуди, това ме печели за дадената кауза.“

На 31 години, Мартин Механджиев ръководи НАЛБ с изграден през годините професионализъм. Завършва с медал за отличен успех 134. СУ „Димчо Дебелянов“ в София и остава

в историята му като ученика с рекорди във всички баскетболни класации. Натрупва опит в организирането на ученически състезания още там. В продължение на 4 години успява да ентузиазира съучениците си за участие в редовни турнири между класовете. Днес със сигурност му помага и магистърската степен от УНСС по маркетинг. Със слогана на НАЛБ „От любов към играта“ се припознава всеки, дръзнал да отдаде време и енергия на баскетбола и спорта. За нивото на ученическият спорт обаче Механджиев говори с болка. „Ученическият спорт е на много ниско ниво и дори на практика на ученическите състезания училищата и учителите имат много малък принос за това, което представяват отборите им. Обикновено тези, които играят, са деца, трениращи в различни клубове. Причината за мен е в цялостния подход.“

От посещенията си в часовете по физическо възпитание и спорт в училище мениджърът на НАЛБ често си тръгва с впечатление, че на някои учители по ФВС не само им липсват нужните познания, но и не са достатъчно мотивирани. „Става така, че нещо се прави, за да се каже, че е направено. А как е направено, явно, не е от особено значение – казва Механджиев. – Винаги съм чакал с нетърпение възможността да представявам училището си, и винаги съм

оставал разочарован от организацията на въпросните събития. Така че качеството в организационен аспект също трябва да се постави като цел. Другото, което е много важно, са хората. Може да звучи утопично, но съм убеден, че когато има кадърни хора, които имат нужните познания и свободата да подобрят системата, това вероятно ще се случи.“

През 2014 г. Механджиев и екипът на НАЛБ решават, че ще вложат време и умения за създаване на ученическа лига по баскетбол. „Стремежът ни беше да направим оазис в полето на ученическият баскетбол в София – разказва той. – Да се абстрахираме от добре познатите ученически състезания, които се провеждат в салони с размерите на кабинет по музика и продължават около 15 – 20 минути. Искахме децата да се докоснат до истински баскетбол, с всички организационни елементи – времетраене на един мач, време за нападение, истински зали, класиране, целогодишен календар, награди и всичко останало.“

Така започва идеята за Софийската ученическа баскетболна лига. Прегръщат я 5 училища – Софийската математическа гимназия, Националната финансово-стопанска гимназия, Англо-американското училище, Американският колеж и 35. СЕУ „Добри Войников“. Лигата има 6 завършени сезона и спира заради пандемията през 2020 г.

„Това е страхотно постижение – разказва Мартин. – Не само защото цялата дейност беше изцяло „на мускули“, без никаква подкрепа, но и защото е много трудно да се намерят идеалисти да отделят много време, енергия и усилия. Опитът ни показва, че единичи са хората, на които изобщо им се занимава с подобно нещо. Предполагам, че учителите не са имали дивиденди за положения извънреден труд, което е било демотивиращо за тях. На практика, бенефициентите бяха само и единствено учениците.“

На въпроса на в. „Аз-буки“ дали има шанс ученическата лига да се поднови, Механджиев е оптимист: „Бихме се занимавали с всичко, което вярваме, че развива любимата ни игра. Още повече, когато виждаме и до колко детски усмивки води. Продължаваме да откликваме и на различни покани за организиране на ученически турнири. Отчитам обаче, че трябва да има по-смислена концепция, която да се следва. Организацията е важна част и не бива да се подценява. Наше задължение – на институциите, от които зависи това, е да проявим най-напред самите ние уважение към цялостната дейност, свързана с ученическият спорт, а след това да очакваме такова и от училища, директори и учители.“

Последният благотворителен ученически турнир, който се осъществява между софийските 2. АЕГ „Томас Джеферсън“ и 22. СЕУ „Георги С. Раковски“ с подкрепата на НАЛБ, носи удовлетворение на всички. Подготовката и реализацията са на професионално ниво, мачът се излъчва на живо и се отразява в каналите на НАЛБ. Учениците се чувстват част от събитие, което е на необходимото ниво, и радостта от двубоя е изписана по лицата им. Тя обаче рядко се наблюдава в редовните часове по физическо възпитание и спорт в училище. За да се промени състоянието на ученическият спорт, за да могат децата да се мотивират и да продължат да играят и на професионално ниво, са необходими сериозни промени и усилия в различни насоки. Според наблюденията на мениджъра на НАЛБ установяването на ясни правила и контрол върху тяхното зачитане е първата стъпка, която би спомогнала да се изкорени чувството за безнаказаност у учениците, а учителят да работи с авторитет и желание сам да съблюдава спазването на правилата.

Правилата са основна част и от политиката на Националната аматьорска лига по баскетбол. Вече 12 години всеки детайл в организацията е поставен на пиедестал. Ще се убедите сами, ако посетите и една от баскетболните срещи, които се провеждат всяка седмица. Високото организационно ниво върви ръка за ръка и със социалния елемент на организацията. Механджиев споделя, че често организациите, занимаващи се с аматьорски спорт, negliжират спортната част и се фокусират само върху социалната – приятели се виждат, говорят, пият бири, а самият спорт заема нищожна част от всичко това. В противовес на тях НАЛБ акцентира на баскетбола, но постепенно се превръща и в социален феномен. Събира напълно доброволно хора с различни професии и на различна възраст, но с обща страст и любов към спорта.

„Когато говорим за ученици и ученически спорт, за съжаление, трябва да вземем предвид факта, че ниският морал става все по-широко разпространен, а стойностна ценностна система се разпознава при все по-малко хора – казва Мартин Механджиев. – Според мен е важно учениците да се докосват и до добрите примери – както в спорта, така и извън него. По този начин ще осъзнаят, че „готино“ не е да пушиш, да погълнеш максимално много алкохол и да се изживяваш като гангстер, а „готино“ означава да си добър човек, който има смислени мечти и се стреми да ги осъществи.“